

ИВАН ВАЗОВ

НОВИ ЕКОВЕ

chitanka.info

ПРОЛОГ

*О, знам, че моите нови песни
ще отлетят безследно; знам,
че отзив слаб на час голям,
те ще заглъхнат пак безвестни.*

*О, знам, че моите песни веч
на есента цветя са бледни,
на есента листа последни,
що вятър ще отвей далеч.*

*Но що от туй? Аз нея пак!
Душа ми пей въпреки мене...
Попитай, що шумти и стене
при буря глухия букак?*

*Защо и птичка с звучен клик
денят здрависва, кой се ражда,
защо и екът се обажда
в леса на всякой гръм и вик?*

ДОБРУДЖАНСКАТА КОННИЦА

*Не конница — морски
вълни побеснели,
сонм зверове горски
от гняв пощръклели;*

*не конница — буря
от бесни демони,
що всичко катуря
ил тъпче, ил гони;*

*не конница — хала
от саблен звек, блясък,
от цвил, ура — цяла
от топот и трясък,*

*блян вихрен понесен
над степ ековита,
ужасната песен
на конски копита!*

*Не конница — лава
в димящи талази,
в прах, гръмот и слава
ляящи витязи!*

1916

НА РУСКИТЕ ВОИНИ

*О, руси, о, братя славянски,
защо сте вий тука? Защо сте
дошли на полята балкански
немили, неканени гости?*

*Желали би вас възхитени
да срещнем со сълзи и с китки...
Но идете вий настървени,
на грозни зовеите ни битки!*

*Желали би вас да прегърнем
и тоз път сърдечно, горещо.
Но взорът ви свети злоещо...
Как ръце сега да разгърнем?*

*О, руси! Аз друг път ви славях
за подвиг велик и чудесен,
високо ви лгкът поставях
във мойта душа, в мойта песен!*

*Вий някога знаме Христово
развахте за благо човешко —
строшихте ни игото тежко,
а днеска ни носите ново!*

*И пак не ви мразим (не крия:
обича ви още народа);
но любим и свойта свобода,
стократно пм любим я ния.*

За тоз кумир ние се бием

*и с чужд, и със близък упорно
и няма ний врат да превием
пред никакво иго позорно!*

*О, колко ви, братя, жалея!
О, как би желал, братя клети,
свобода и вам и за нея
кат нас да живеите и мрете!*

1916

ДОБРУДЖА

*Люлката на първото ни царство,
първо падало на Аспаруха
в бляна мъ към силно господарство,
чий меч бляскал над степта ти глуха —*

*Добруджа! Земя на жито, наши
прешироки, на полета плодни,
днес и лаври раждаш благородни,
лаври за борците горди наши!*

*Де им меча спомен не остави?
Де не им ечаха тям урата?
Де се знамето им не прослави,
водяйки след себе свободата?*

29 октомври 1916

КЪМ НЕБЕТО

*На юг война — на север пак война.
Талази вражески бухтят, ревът
и блъскат се в гранитната стена
на нашта яка гръд.*

*О, боже, чуй молбата ми: бъди
баща, заслон на моя клет народ!
Велик е той в великите беди,
в борба на смърт, живот.*

*Аз вярвам в теб и в твоя прави съд,
и в правдата на твоите небеса,
че в милостта си, както и в гневът,
ти правиш чудеса.*

*Пази ни, слаби сме по брой и ръст —
духът ни само крепка е скала...
О, боже, лек да бъде нашият кръст,
ти давай ни крила.*

*Виж, гънем се под тежкия товар
на подвига си; кръв се лей без край
из нашта гръд. О, нов прати ни жар
и нова мощ ни дай!*

*Недей допуска лаврите ни ти
да се покрусят — лаври чисти кат роса,
нахалост да отидат жертвите свети,
от храброст чудеса.*

Чуй, боже, майките, чуй техният вик

*за помощ, чуй ти вопъла ни слян,
чуй тоз народ — герой и мъченик, —
цял в кръв облян,*

*цял в кръв облян в ужасната борба
с врази безброй: през тежки векове
той теб вверил бе своята съдба —
и днес те пак зове.*

*Крепи го, боже, в подвига му свят —
за твойта милост е достоен той:
виж как е чист и прав, и как е млад —
пази го, боже мой!*

1916

МАКЕДОНСКИТЕ ВИТЯЗИ

*Пак победи! Пак усилия
с нови лаври увенчани!
Пак великият дух окриля
ратниците-урагани*

*рицарите благородни
на велики идеали
из балканите свободни
орли на бой полетяли,*

*стяг издигащи победен
при Дойран, при Вардар мътни
и при Черна, с дъх последен
бранящи завет безсмъртни.*

*Храбреците вихрокрили,
легендарните витязи...
Но, деца народни, мили,
има ли слова за вази*

*толкоз силни и отбрани
да възславят доблестта ви?
И днес в нашите балкани —
толкоз рози за чела ви?*

Април 1917 г.

ЕДНА ЛЮБОВ

— *Защо камбана бие, мамо,
тъй жално? — Чедо, за мъртвец,
със лавров украсен венец,
умрял за Македонья тамо.*
— *Кого погребват? Кой е той?*
— *Един герой.*

— *Защо камбана, мамо, бие
тъй радостно, тъй силно днес?*
— *Тоз звън обажда драга вест.*
— *Какво, о, мале? — Синко драг,
победа пак!*

— *Къде така с ура и с песни
вървят войници и сега?*
— *Отиват, чедо, без тъга
в борбата да се фърлят бесни.*
— *В борба с кого — кажи ми пак?*
— *С нов, синко, враг.*

— *От Добруджа гърмеж топовен
пристига, мамо, като зов
за плач, ох, тъй е той тъжовен!*
— *Мъртвец един заравят нов.*
— *Ах, кой ще бъде там заровен?*
— *Една любов!*

Ноември 1916

ЗАВОЯТ НА ЧЕРНА

*Завоят на Черна! О, име печално,
о, спомен тъжовен за жертви безбройни!
О, гроб ненаситен, погълнал безжално
сърца на витязи крилати и знойни!*

*Завоят на Черна! Каква скръб дълбока
и гордост свещена се буди в духът ни
за дивни усилия в борбата жестока,
за подвизи славни, за лаври безсмъртни!*

*Завоят на Черна! Възторг безконечен
на вяра и младост, на духове смели.
Българьо, гордей се! Увий венец вечен
на твоите герои при Черна умрели!*

27 декември 1916 г.

СЕНКЕВИЧУ

*Възкръсна Полша, а ти загина,
дойде свобода, а ти замина.
Казах ли право? Не, полски сине:
не гасне слънце, духът не гине.*

*Ти жив си вечно в умът, в сърцата,
смърт на безсмъртие не е позната,
ни на тоз, който цял свят сладеше,
който ни даде „**КАМО ГРЯДЕШИ!**“*

1916 г.

БЪЛГАРИО, ЖИВЕЙ!

*Охулиха те злобно враговете,
прокле те лицемер и фарисей,
но твоята съдба по-ярко свети:
Българио, живей!*

*Жестоки рани те покриха, злото
извика с радост: „Тя ще угасней!“
Но ти издигна гордо пак челото —
Българио, живей!*

*„Да мре! — решиха на съвет събрани
вразите, — щом за себе по милей!...“
Но ти каза: „Не ща да мра, душмани!“ —
Българио, живей!*

26 декември 1916

ПРИ ЧЕРНА

*Дене, ноце вие
смърт грозна при Черна,
в дим огнен се крие
зарята вечерна.*

*Дене, ноце — бури,
в небето — пожари,
тресят се клисури,
поля и чукари.*

*Реве, бучи ада
въз мощ вдъхновена,
желязо напада
идея нетленна;*

*все страшни, все нови,
пред вихрове бесни
стена от ножове.*

*Орел прелетял би
над тях — не човекът,
не стонове, жалби —
„Ура!“ носи екът.*

*Бой на луда хала
с гороломна сила —
България цяла
там очи вперила!*

1916 г.

ВЕСТИ

*Войната гърми, а тук вести
пристигат за лаври все нови,
пристигат с тях вести злочести
за нови, все нови гробове,*

*за сили от смърт покосени
и младости йоще в разцвета,
за кърви юнашки разлени
по страшните бойни полета!*

*Отечество, ти си всевластно;
кой смей да роптай, да запитва?
Сърцето ми стене безгласно,
душата ми шъпне молитва.*

3 ноември 1916

ГЛАСОВЕТЕ

*Скръбта народна казва ми: „Жалей!“
Народният възторг крещи: „Ликувай!“
Светите жертви думат ми: „Тъгувай!“
Победата ми властно вика: „Пей! —*

*надежди, бодрост в дух народен вкарвай!“
Съмненьето нашъпва ми: „Потрай —
грядущето що носи, не се знай!“
А провиденьето ми казва: „Вярвай!“*

1917

ИСТОРИЯТА НАША

*Историята наша е богата —
историята на новите ни дни, —
едва ли миру друга е позната
по толкоза бури, бездни, висини!*

*Какви преломи, трусове, преврати,
народе, преживя! Какви борби
отчаяни и устреми крилати
има — какви нечувани съдби!*

*Дали по някакъв закон върховен
ти трябва в бури да растеш, вирейш?
Или живот пропуснат в сън вековен
решил си в кратък срок да изживейш?*

1917

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.